

**§ 6****Verksamhetsplan 2020 för utbildningsnämnden****Beslut**

1. Förslaget till verksamhetsplan och budget för 2020 godkänns.
2. Nämnden godkänner avveckling av Stockholms skolors ungdomsmottagning senast per den 31 december 2020.
3. Nämnden begär godkännande hos kommunstyrelsen av omslutningsförändringar motsvarande 1 917,9 mnkr, bilaga 2.
4. Ersättningar till skolor inom egen regi, fristående verksamhet och interkommunal verksamhet godkänns, enligt avsnitt 4 och bilaga 5.
5. Resultatenheter och anslagsenheter för 2020 godkänns enligt avsnitt 4 samt bilaga 2 och 3.
6. Modell för prissättning vid försäljning godkänns, bilaga 7.
7. Kostnader för köp från serviceförvaltningen fördelas ut till enheterna, bilaga 9.
8. Kostnader för it-system och systemförvaltning fördelas ut till enheterna baserat på relevantalet och antal anställda under höstterminen 2019, bilaga 10.
9. Plan för upphandling godkänns, bilaga 11.
10. System och plan för intern kontroll godkänns, bilaga 12.
11. Nämnden ansöker om medel inom ramen för stadens kompetensutvecklingssatsning, avsnitt 3.2 och bilaga 15.
12. Verksamhetsplanen överlämnas till kommunstyrelsen.
13. Beslutet justeras omedelbart.
14. Därutöver anfördes följande:

Inriktningen för Stockholms stads skolor ligger fast. De viktigaste målen för utbildningsnämnden är att öka andelen elever som går ut grundskolan med behörighet till gymnasiet och att fler elever går ut gymnasiet med examensbevis. Det är kunskapsuppdraget som ska stå i fokus. Att klara skolan är den enskilt viktigaste faktorn för att våra barn ska kunna bygga sig ett gott liv. Alla barn i Stockholms skolor ska få en bra kunskapsutveckling som skapar förutsättningar för en bra framtid och möjliggör för dem att göra sina egna livsval oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har. Skolans betydelse är extra stor i våra särskilt utsatta områden. Där ska skolorna få stöd av central förvaltning för att under året arbeta fokuserat med kunskapsresultaten och tryggheten och studieron.

Bristande studiero under skoldagen stjälar tid från undervisningen. Att skolmiljön och miljön i klassrummet präglas av trygghet, förutsägbarhet och lugn är viktigt för att främja god hälsa och minska stress bland elever. Alla skolor ska ha en god studiero. Det ska råda nolltolerans mot våld och kränkningar i stadens

skolor och skolorna ska fortsätta och utveckla arbetet med våldsprevention. Arbetet med att implementera de nya riktlinjerna för trygghet och studiero och förväntansdokument ska genomföras under året på alla skolor.

De elever som behöver särskilt stöd ska få det och det är viktigt att relevanta stödinsatser sätts in i ett tidigt skede under elevens skolgång. För en del elever så räcker det inte med särskilt stöd i klassrummet utan de behöver en annan lärmiljö. Alla Stockholms stads skolor ska för dessa elever ha tillgång till platser i särskilda undervisningsgrupper. Detta kan vara på den egna skolan, genom ett lokalt samarbete mellan flera skolor, eller genom till exempel CSI-grupperna. Tidiga insatser är avgörande för att alla elever ska klara skolan. För elever i behov av särskilt stöd är det avgörande att skolans insatser inte sätts in för sent. Många hemmasittare har en bakgrund av att inte ha fått de stöd och insatser från skolan som de skulle ha behövt i ett tidigt skede. Under året ska utbildningsförvaltningen stödja skolorna i deras arbete med att återfå hemmasittare till skolan. Alla barn har rätt till en god utbildning.

Det är våra rektorer, lärare, elevhälsopersonal och andra yrkesgrupper som arbetar ytterst för att uppfylla kunskapsuppdraget. Lärarnas uppdrag har utökats i många år och tiden tas från förberedelse och genomförande av undervisningen. Ett avgörande mål för att öka kunskapsresultaten är därför att öka tiden för förberedelse och genomförande av undervisning för lärarna. För rektorerna är målet att tiden för det pedagogiska ledarskapet ska öka. Den centrala styrningen och stödet ska bidra till att ge lärare goda förutsättningar att i första hand förbereda och genomföra undervisning och till att ge rektorer goda förutsättningar att bedriva ett pedagogiskt ledarskap.

I en tid med stora globala utmaningar är också arbetet med Agenda 2030 och lärande för hållbar utveckling allt viktigare. Under året ska arbetet med lärande för hållbar utveckling fortsätta att utvecklas, bland annat genom att medieteket ska samordna resurser för och arbetet med lärande för hållbar utveckling.

#### **Ärendet**

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 2 december 2019, dnr. 1.2.1-9811/2019.

#### **Skolan skapar förutsättningar och möjligheter för Stockholms barn och unga**

Alla barn i Stockholms förskolor och skolor ska få en bra kunskapsutveckling som skapar förutsättningar för en bra

framtid och möjliggör för dem att göra sina egna livsval oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har.

Elevernas måloppfyllelse och skolornas resultat ska förbättras i hela staden. Förvaltningen arbetar strukturerat och förebyggande för att identifiera skolor i behov av stöd genom dialog, datainsamling, analys och löpande insatser under hela året. Genom att regelbundet följa upp indikatorer över utvecklingen och för varje skola, sätts rätt åtgärder in. Varje chefsnivå har ett ansvar att vidta åtgärder och att tidigt signalera vid en negativ utveckling av skolans resultat. Resultatdialoger håller samman det systematiska kvalitetsarbetet. Alla yrkesgrupper inom utbildningsförvaltningen har ett ansvar för att utveckla och systematiskt förbättra verksamheterna för att göra det möjligt för alla elever att nå sina mål.

I Stockholms förskolor och skolor bedrivs ett aktivt och långsiktigt arbete för att motverka skillnader och öka likvärdigheten så att alla barn och elever ska få bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling. I detta ingår att i tidig ålder identifiera elevers behov av särskilt stöd och sätta in åtgärder. Samverkan med olika aktörer inom och utanför den kommunala organisationen ger ytterligare kraft i det arbetet. Alla familjer vill att deras barn och ungdomar ska lyckas och må bra. Förskolan och skolan kan kompensera för bakgrundsfaktorer som forskningen visar annars kan påverka kunskaps-utvecklingen. Förvaltningen arbetar för att fördela resurser mellan enheter med olika förutsättningar, men också på individnivå för att möta varje elevs behov med rätt kompetens. Även elever med hög studietakt ska få stimulans, stöd och utmaningar för att nå så långt som möjligt.

I stadens skolor råder nolltolerans mot kränkningar. Alla skolor ska ha välfungerande rutiner mot kränkande behandling och arbetar aktivt förebyggande mot alla sorters kränkningar genom evidensbaserade metoder.

Arbetet utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete leder och utvecklar varje chef sin verksamhet utifrån stadens vision. Medarbetarna är den viktigaste resursen i Stockholms förskolor och skolor. De är både förebilder och ledare för barn och elever. Ledarskapet på alla nivåer ska skapa förutsättningar för goda kunskapsresultat och ett positivt och utvecklande arbetsklimat med demokratiska arbetsformer.

Växande elevkullar och kommande pensionsavgångar gör att Stockholms stad har skapat tydliga strategier för att stärka medarbetarnas utvecklingsmöjligheter, bidra till att fler vill bli

lärare och attrahera nyutexaminerade lärare att söka arbete i Stockholms stad. I syfte att finna goda exempel på lösningar från olika skolor på hur frågan om ökat utrymme för det pedagogiska uppdraget kan lösas kommer ett arbete att genomföras tillsammans med fackliga representanter inom ramen för den huvudöverenskommelse, HÖK 18, som träffades mellan Sveriges kommuner och Landsting och Lärarnas samverkansråd i september 2018. Arbetet för att åstadkomma en god arbetsmiljö som främjar hälsa och säkerhet i alla förvaltningens verksamheter fortsätter också genom implementeringen av föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) och det partsgemensamma stödmaterialet (Skol-OSA).

Utbildningsförvaltningen arbetar för en skola som effektivt stödjer elevernas lärande och medarbetarnas kompetensutveckling. Arbetet ska fortsätta med att bygga upp och etablera en organisation och ett arbetssätt som stödjer digitaliseringen av verksamheten och som har förmåga att lyssna in och möta verksamheternas behov.

Lokalkapaciteten ökas genom att nya skolor byggs varje år och genom utbyggnad, provisoriska skollokaler och inhyrning, med inriktning att finna den mest effektiva lösningen.

Stockholm både påverkas av och påverkar utvecklingen i omvärlden. FN:s globala hållbarhetsmål "Agenda 2030" och lärande för hållbar utveckling ska vara en självklar del av skolornas verksamhet. I skolprogrammet, som är en del av stadens strategi för att skapa förutsättningar och möjligheter för Stockholms barn och unga, betonas också likvärdig utbildning och hållbar skolutveckling, allas möjlighet att nå sin optimala kunskapspotential, gemensamma värderingar för trygghet och kunskap samt samarbete för lärande, utveckling och framtidstro.

Stockholm ska ha en mångfald av skolor och pedagogiska inriktningar. Utbudet att välja skola ska vara gott i hela staden. Fristående skolor är en viktig del av Stockholms utbildningssektor och bidrar, tillsammans med de kommunala skolorna, till att stärka Stockholm som kunskapsstad.

#### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med förvaltningens övriga avdelningar.

#### **Förvaltningens förslag till beslut**

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Förslaget till verksamhetsplan och budget för 2020 godkänns.
2. Nämnden godkänner avveckling av Stockholms skolors ungdomsmottagning senast per den 31 december 2020.
3. Nämnden begär godkännande hos kommunstyrelsen av omslutningsförändringar motsvarande 1 917,9 mnkr, bilaga 2.
4. Ersättningar till skolor inom egen regi, fristående verksamhet och interkommunal verksamhet godkänns, enligt avsnitt 4 och bilaga 5.
5. Resultatenheter och anslagsenheter för 2020 godkänns enligt avsnitt 4 samt bilaga 2 och 3.
6. Modell för prissättning vid försäljning godkänns, bilaga 7.
7. Kostnader för köp från serviceförvaltningen fördelas ut till enheterna, bilaga 9.
8. Kostnader för it-system och systemförvaltning fördelas ut till enheterna baserat på relevantalet och antal anställda under höstterminen 2019, bilaga 10.
9. Plan för upphandling godkänns, bilaga 11.
10. System och plan för intern kontroll godkänns, bilaga 12.
11. Nämnden ansöker om medel inom ramen för stadens kompetensutvecklingssatsning, avsnitt 3.2 och bilaga 15.
12. Verksamhetsplanen överlämnas till kommunstyrelsen.
13. Beslutet justeras omedelbart.

**Yrkanden**

Lotta Edholm (L), Filip Solsjö m.fl. (M), Richard Åkesson (MP) Claes Nyberg (C) och Christian Carlsson (KD) framlade ett eget gemensamt förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Karin Lekberg m.fl. (S) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Tina Kratz m.fl. (V) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

**Beslutsgång**

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

**Reservation**

Karin Lekberg m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

**Förslag till beslut**

Vi föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till verksamhetsplan och budget 2020
2. Att därutöver anföra följande:

Den föreslagna verksamhetsplanen är ett resultat av den budget som kommunfullmäktige antagit. Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har drivit igenom en budget som har låga ambitioner för välfärden. Skola, förskola och äldreomsorg har prioriterats bort för att finansiera mandatperiodens viktigaste reform; en skattesänkning. Bostadsbyggandet har havererat, trygghetsarbetet stagnerat och den aktiva arbetsmarknadspolitiken är ett minne blott. Stadsdelsnämnderna står inför stora besparingar inom flera verksamheter. Denna lägre ambitionsnivå återspeglas nu i utbildningsnämndens förslag till verksamhetsplan.

Att det är en ”stram budget” kommuniceras gärna och ofta från ansvarigt borgarråd. Men det hade inte behövt vara så. Vi Socialdemokrater prioriterar välfärden före skattesänkningar och vi föreslog en budget som skulle ha gett 530 miljoner kronor mer till Stockholms förskolor och skolor. Vi vill se en annan politik för Stockholm.

Vi är oroad över läget. Förutsättningarna för Stockholms elever har försämrats sedan den borgerliga majoriteten tillträdde. Vi hör redan om anställningsstopp i förskolan, om köpstopp i skolorna och i verksamhetsplanen står det att läsa att nästan 50 tjänster kommer att sägas upp på utbildningsförvaltningen. Det är mer än en stram budget; det är en nedskärningsbudget.

Trots majoritetens enträgna försök att hävda att budgeten till grundskolorna ökar med 2,7 procent visar nu verksamhetsplanen det som vi hela tiden sagt; summorna ut till skolorna är betydligt mindre än 2,7 procent. Pengen till Stockholms grundskolor ökar med endast 0,9 procent. Räknar man med det höjda personalförsäkringspåslaget om en procent som innebär höjda personalkostnader, betyder det i realiteten att Stockholms grundskolerektorer kommer att behöva skära ner. Det framstår som världsfrånvänt och oärligt när både skolborgarråd och finansborgarråd under kommunfullmäktiges budgetdebatt envist hävdade något annat. Därtill blir det ingen höjning alls av pengarna till fritidshem. Denna historiskt låga satsning på skolan och förskolan kommer att leda till sämre personaltäthet och större barngrupper och klasser. Det blir en verksamhet som tar mindre hänsyn till barns behov och gör verksamheten mindre attraktiv för de som arbetar i den.

I föreliggande ärende uppges tre övergripande prioriteringar; elever i behov av särskilt stöd, fungerande digitala system och skolornas kompetensförsörjning. Dessa prioriteringar stöder vi. Det finns flera bra och viktiga insatser i nämndens

verksamhetsplan som vi ser fram emot att nämnden ska genomföra under året.

Vi gläds även åt att flera av de förslag som vi hade i vårt budgetalternativ återfinns i verksamhetsplanen. Det handlar bland annat om stärkt fokus på läsa-, skriva-, och räknagarantier i förskoleklass, utbildningssatsning till personalen för att möta barn som utsätts för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt förstärkt läxhjälp på fritidshem och fritidsklubb. Vidare ser vi positivt på fortsatt implementering av handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare, den nyligen antagna handlingsplanen för att möta särskilt begåvade barn och en utredning av det socioekonomiska stödet till förskolan, för att nämna några. Vi anser också att den modell som ska tas fram utifrån projektet förstärkta vidaregångar är av intresse och vi vill framhålla vikten av att projektets resultat tas till vara och genomförs.

Kompetenta tjänstemän är förutsättningen för implementering av viktiga handlingsplaner och policys samt för att utbildningsinsatser inom strategiskt viktiga områden genomförs. Därför är vi mycket oroade för hur med den kraftiga besparingen på central förvaltning kommer att slå mot verksamhetsplanens intentioner. Anpassningar på 90 miljoner kronor med neddragningar på personal och kompetensutveckling kommer inte att gå obemärkt förbi.

I sammanhanget är det förvånande att en utredning om ett extraår i grundskolan ska genomföras. Vi har i sak inget emot en sådan utredning men ställer oss frågande till hur förvaltningen i tider av stora nedskärningar ska kunna prioritera denna ytterligare uppgift. I nästa steg, om ett extraår ska införas brett i staden, kommer resurser krävas för det. Det är lätt att komma med förslag för hur skolan kan förbättras, men det faller platt om man inte samtidigt kan tillskjuta de resurser som krävs för att genomföra reformerna.

När de ekonomiska förutsättningarna helt saknas är det svårt att se hur de många goda initiativen ska kunna förverkligas. Verksamhetsplanen känns mer som en önskelista utan förankring i verkligheten. Socialdemokraternas budgetförslag hade gett mer rimliga förutsättningar för Stockholms förskolor och skolor.

Tina Kratz m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

**Förslag till beslut**

1. Att delvis godkänna utbildningsförvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver utöver anföra:

Vi hade svårt att hålla ett lågaffektivt bemötande när vi läste verksamhetsplanen. Denna rekorddåliga budget kommer innebära stora nedskärningar på skolorna och på fritidshemmen. Budgeten kommer inte på något område täcka de pris- och löneökningar som kommer under nästa år. Faktum är att pengarna inte räcker ens i år. Detta är ett resultat av att ni i majoriteten valt att sänka skatten med 400 mnkr. Vi önskar verkligen att de löften som ni liberaler gav i valrörelsen om satsningar på elever och lärare hade infriats i budgeten för 2020, men tyvärr framgår det tydligt att så inte är fallet.

Det är bra att utbildningsförvaltningen är tydlig med att detta är en stram budget för skolorna i Stockholm, men det vore ärligare att benämna nedskärningar vid sitt rätta namn och inte som ”anpassningar”. Vi vill dock påpeka att budgeten är stram till följd av det politiska beslutet som majoriteten har tagit att sänka skatten. Stockholm hade redan innan skatten sänktes en av landets absolut lägsta skattesatser. Det är skoleleverna som får betala för detta.

Vänsterpartiet har ett förslag till budget på drygt 290 miljoner kronor mer vilket skulle innebära ett större utrymme för utbildningsnämndens verksamheter och alla verksamheterna skulle slippa generella effektiviseringar. Detta är möjligt med en skattesats som inte skulle behöva höjas sen vårt förslag föregående år och som fortfarande skulle innebära lägre skattesats än 285 av landets kommuner.

Förskolan får en historisk låg budgetökning på endast 0,9 procent och vi befärar att detta kommer att leda till att förskolorna har kommer få svårt att nå upp till sina mål och att deras möjlighet att kompensera för barns olika bakgrund kommer att minska. Samma situation väntar även för fritidshemmen, även de får endast en ökning på 0,9 procent. Situationen på fritidshemmen är ansträngd redan nu, med stora barngrupper och alldeles för få lite utbildad personal och de har dessutom i och med den nya läroplanen fått ett utökat uppdrag. Risken är stor att barngrupperna kommer bli större och personaltätheten minska både inom förskolan och fritidshemmen.

Det är stort fokus på tryggheten i skolan och det är bra och viktigt att alla elever känner att skolan är en trygg och säker plats, men vi saknar ett jämställdhetsperspektiv på trygghetsfrågorna. Under #Metoo-upproret vittnade många flickor om övergrepp och trakasserier som de utsatts för i skolan och sexuella övergrepp och hot om övergrepp torde ha stor påverkan på flickors både upplevda och faktiska trygghet och säkerhet i skolan.

Vi tycker det är mycket synd att man väljer att inte fortsätta den lyckade satsningen med lönetillägg. Projektet innebär att legitimerade lärare, specialpedagoger, utbildade fritidspedagoger samt biträdande rektorer vid Hagsåtraskolan/Ormkärsskolan och Hässelbygårdsskolan gavs ett tillfälligt lönetillägg. Utbildningsförvaltningen skrev själva i Tertiärrapport 2 i höstas att projektet har varit lyckat och de utvalda skolorna lyckades rekrytera kvalificerade medarbetare och båda skolorna har nu en hög legitimationsgrad. Med tanke på hur viktig skolan är för att kompensera för elevers socioekonomiska bakgrund tycker vi det är märkligt att inte utvidga projektet till fler skolor med stora utmaningar och som har svårt att rekrytera kvalificerad personal.

Både vid nybyggnation och renoveringar av skollokaler ska verksamheternas behov och önskningar vara vägledande snarare än ekonomiska förutsättningar. Personalen i verksamheten ska involveras i arbetet för placering, utformning och alla aspekter som påverkar deras verksamhet. Utformning och arkitektur av skolans lokaler, både vad gäller inomhus och utomhus miljöer, är viktiga för att ge skolan bästa möjliga förutsättningar.

Vi ställer oss frågande till behovet av det nya programmet för certifieringen för rektorer som föreslås, "Stockholms rektorer", och undrar vad exakt det ska bidra till och varför man när man samtidigt lägger en så pass låg budget lägger på verksamheterna krav som inte efterfrågas.

#### **Särskilt uttalande**

Martin Westmont (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Ett förslag till verksamhetsplan för utbildningsförvaltningen i linje med majoritetens budget i kommunfullmäktige har inkommit.

Sverigedemokraterna har presenterat en egen reservationsbudget i kommunfullmäktige för 2020 där vi redovisar vår syn på hur verksamheten för Stockholms stad bör prioriteras och hänvisar

till detta dokument för en utförligare beskrivning om våra inriktningsmål för utbildningsförvaltningen.

**Ersättaryttrande**

Tove Wiberg (SD) hänvisade till det särskilda uttalandet från Martin Westmont (SD).